

ТЕНДЕНЦІЯ РОЗВИТКУ ПЛОДІВНИЦТВА

Плодівництво, як основний постачальник вітамінів, цукру, білків, мікроелементів, вуглеводів, органічних кислот в споживанні населення, є однією з традиційних сільськогосподарських галузей України. Його розвиток відбувається перш за все завдяки достатньо сприятливим природно-економічним та ґрунтово-кліматичним умовам для вирощування досить широкого асортименту плодових і ягідних культур. Слід також відмітити, що в Україні плодівництво розміщено в усіх природно-економічних зонах, що має надзвичайне значення для рівномірного постачання населенню цих досить важливих для харчування продуктів у свіжому вигляді. Крім того, плоди та ягоди є цінним сировинним компонентом для харчової промисловості. Проте, найбільш сприятливими умовами виробництва плодів є південні регіони країни, особливо спеціалізовані підприємства в приміських зонах (Криму, Закарпаття, Одещини, Миколаївщини, Херсонщини тощо). Потенційно плодово-ягідне виробництво України здатне забезпечити не лише внутрішні потреби, а й виробляти плодову продукцію на експорт.

Розвиток плодівництва в Україні за останні роки (1992-2007 рр.) передусім характеризується цілою низкою негативних тенденцій. Основними серед них є: істотне скорочення площ плодово-ягідних та виноградних насаджень, різке зменшення валових зборів плодів і ягід, низька ефективність галузі в більшості сільськогосподарських підприємств, що мають сади та ягідники. Площа під садами, ягідниками та виноградниками за цей період часу скоротилася на 20%, а виробництво - на 23%.

При цьому слід відмітити, що основні площі плодових насаджень були посажені ще в кінці 60-х - середині 70-х років. Поновлення їх вже давно не ве-

деться, тобто біологічний потенціал садів України вичерпаний.

Причини такого стану мають глибокі корені, основними з яких є:

- припинення з 1986 р. фінансування із держбюджету робіт по закладанню садів та догляду за ними, більшість господарств нині не мають коштів навіть на розкорчування старих садів;
- різке погіршення матеріально-технічного забезпечення;
- незбалансованість виробництва плодів та ягід з переробною промисловістю та реалізацією.

В сучасних умовах процес відновлення плодових і ягідних насаджень продовжує бути неконтрольованим і ще більше набуває загрозливих темпів. Якщо загальна площа насаджень у плодоносному віці зменшилась за період між останніми переписами на 40%, то площа закладки молодих садів у сільськогосподарських підприємствах – у 3,6 рази. Серед насаджень у плодоносному віці 31,4% використовуються понад нормативний термін. Із-за відсутності засобів на ремонт та реконструкцію садів у господарствах не проводиться розкорчування списаних площ плодових насаджень [1, С. 12].

Оскільки нові форми організації торгівлі продукцією садівництва лише зароджуються в нашій країні та створюється відповідна інфраструктура, у найближчій перспективі оптову торгівлю фруктами й виноградом здійснюватимуть переважно через посередників. Очікується, що значного поширення набуде також пряма реалізація продукції підприємствам громадського харчування, торговельним мережам і заготівельним організаціям для переробки й подальшого експорту до Німеччини, Австрії та інших країн Європи. За кордоном на продукти переробки наших фруктів і винограду встановився високий попит завдяки обмеженому застосуванню отрутохімікатів і мінеральних добрив у садах і виноградниках України. Основна частина товарообігу роздрібної торгівлі фруктами та виноградом поки що припадатиме на міські та стихійні ринки. Надалі розвиватиметься торгівля продукцією безпосередньо в господарствах, за принципом “збери сам”. Організовуватимуть виїзні передсвяткові ярмарки.

1. Рульев В.А. Садоводство Украины: состояние и меры стабилизации
//Садоводство и виноградарство, 2001. - №4. – С. 10-13